Biskop i Nidaros/Nidarosen bæspa

Herborg Finnset

Bispevisitas i Indre Fosen

Rissa, Stranda, Hasselvika, Sør-Stjørna, Stadsbygd, Leksvik

Fosen prosti

27. oktober -1. november 2026

Under åpen himmel

Visitasoppsummering

Innledning

Kjære alle sammen. Først vil jeg si takk! Takk for meningsfulle samtaler og menneskemøter. Takk for tilliten og varmen vi er blitt møtt med! Og takk til alle dere som har planlagt, bidratt og deltatt på ulikt vis denne uka.

Menighetsrådene har valgt et tema for visitasen: «Under åpen himmel». Det *er* mye himmel på Fosen, både i synsranden og i overført betydning. Folk er glade i kirka si. Mange kjenner tilhørighet til kirka og har tillit til at vi kan løfte blikket og hvile i noe større enn oss selv.

Det er også dype røtter i Indre Fosen. Røtter til lokalsamfunnet og til de som har bodd her før oss. Folkekirka har dype røtter, og denne uka har vi sett hvordan disse røttene også vokser og utvikler seg på nye måter. Kirkebyggene er lokale helligsteder som bærere av arv og historie, og steder for påfyll til undring, tro og håp.

Fra Rein og gjennom landskapet mot Statsbygda går siste delen av Kystpilegrimsleia fra Egersund til Nidaros. Kulturlandskapet på Rein er et stykke kondensert norgeshistorie og kirkehistorie. Det er nå også et sted hvor nye stemmer formidler fortellingene.

«Jeg driver og sanker urter. De skal brukes til suppa vi skal lage til alle som bor i klosteret denne kvelden», fortalte tenåringsjenta som tok oss med inn i hvordan det var å bo og arbeide ved nonneklosteret på Rein. Vandreteateret på Rein er vanligvis sommercamp, utdanning av unge guider og et tilbud til de som kommer på besøk en sommerdag. På torsdag fikk *vi* vandre. Langs stien møtte vi barn og unge som framstilte ulike personer som har, eller kunne bodd på Reins kloster, eller hadde en tilknytning til historien. På en kreativ og god pedagogisk måte, ble vi kjent med de historiske hendelsene og stedets fortellinger nye generasjoner bør lære om.

Her er det lagt et gullegg, og et godt samarbeidsprosjekt mellom kirka og lokalsamfunnet.

Unge, ungdom og familie

Menighetene i Indre Fosen har et godt tilbud til barn, unge og familier. Tusen takk til pedagogene som står i front i mye av dette arbeidet. Alle døpte får invitasjon til aktiviteter knyttet til ulike alderstrinn. Og alle, medlemmer eller ikke, er velkomne. Flere av aktivitetene er i forbindelse med gudstjenester. På den måten blir gudstjenestene et godt eksempel på hvordan de kan være en møteplass på tvers av generasjoner.

På tirsdag fikk jeg være med på Kirkemiddag i Rissa kirke. En god møteplass på for både barn, unge, voksne og godt voksne. Når både små og store hadde fått spist seg mett på god hjemmelaget suppe, var det klart for Barnesang. De yngste barna tok med seg noen av de eldste og noen foreldre, og samlet seg fremst i kirkeskipet. Her satt vi i ring, mens vi fikk bli med på dramatisering av bibelfortellingen om sønnen som kom hjem. Innimellom sang vi ulike bevegelsesanger. Å tilby fellesskap og hverdagskirke som inkluderer middag, er kjærkomment for voksne og barn i en travel hverdag.

Torsdag møtte vi ungdommer som går på Johan Bojer videregående skole. Hos elevene på Dronefag fikk vi en innføring i hva dette spennende faget inneholder, og hvilke muligheter som finnes for de som kvalifiserer seg til å bli sivile dronepiloter. Det er imponerende at Indre Fosen er en av få steder i Norge det er mulig å ta denne utdannelsen. Elevene som går her får en attraktiv fagkompetanse som mange virksomheter vil ønske seg. Det er forbilledlig å se samarbeidet mellom skolen og kirkelig fellesråd, der man ved hjelp av droner kan kartlegge varmetap fra kirkene. Dronekameraene kan også identifisere skader og mangler på kirketak som det ellers er vanskelig å se. Elevenes rapporter om kirkenes tilstand har viktige økonomiske og sikkerhetsmessige sider.

Johan Bojer vgs sin nærmeste nabo er Stranda kirke. Her møtte vi ca 30 avgangselever til vafler og en samtale om verdier. Elevene satte ord på viktige verdier for veivalg videre, om yrkesvalg, livsledsager og hva de tror mennesker ønsker å bli husket for. Det er store spørsmål om livet, som vi alle har godt å reflektere over. Kanskje kan naboskapet og dette første besøket være en start på et tettere samarbeid mellom skolen og kirka.

Diakoni – kirkas omsorgsarbeid

I løpet av visitasen har jeg sett og fått oppleve mye diakoni – kirkas omsorgsarbeid. Diakonien bæres av fire søyler: Nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet. Tusen takk til de to diakoniarbeiderne som har fokus på det diakonale arbeidet i menighetene.

Nesten alt kirkelig arbeid har med seg det diakonale avtrykket, slik er det også i Indre Fosen. Alle menneskemøtene og det fellesskapsbyggende arbeidet, er gode eksempler på diakoni. I løpet av visitasen var vi innom formiddagstreff på menighetshuset i Vanvikan og andakt på Leksvik sykehjem. Alle mennesker har rett til å utøve sin tro. Det er godt å se at både frivillige og ansatte legger til rette for at også de som bor på institusjon får delta i enkle gudstjenester. Tusen takk til «Gammelkoret», der 13 av 17 medlemmer er over 90 år. De ledet allsangen på så flott måte.

Møte med ansatte

Tirsdag morgen startet vi med morgengudstjeneste i Hasselvika kirke. Etterpå var det samtale med alle ansatte.

Takk for samtalen, hvor dere fortalte om deres arbeidsdager, om det dere er takknemlige for og om utfordringer. Dette møtet er en av de viktigste møtepunktene i alle visitaser. Takk for tilliten og åpenheten. Flere fortalte om stor variasjon og høy trivsel i arbeidshverdagen. Det gjør også inntrykk å høre at dere setter ord på hva dere sammen har delt, av gleder og sorger, de siste årene. Jeg får inntrykk av at dere har respekt og omsorg for hverandre, og vil hverandre vel. Det er godt å se.

I en lokalmenighet blir noen medarbeidere mer synlige enn andre, men vi trenger alle ansatte, og alle de funksjoner dere fyller. I hverdagen er dere alle kirkas ansikt i møte med innbyggerne. Takk for fortellingene om gode kolleger, meningsfulle og varierte arbeidsoppgaver og viktige menneskemøter. Takk for trofasthet og levende engasjement i å formidle evangeliet sammen, i alt kirkelig arbeid.

Menighetsråd og fellesråd

I alle visitaser er møtet med menighetsråd et viktig møtested. Takk for god samtale i det felles møtet i Leksvik for alle menighetsrådene.

Menighetsrådet har sitt mandat fra soknet, og fellesrådet fra alle soknene i kommunen: Menighetsrådet arbeider med hvordan kirken er synlig i lokalsamfunnet gjennom gudstjenesteliv, undervisning, diakoni, kultur og ulike tiltak. Fellesrådet har et stort ansvar med økonomi, kirkebygg og lokale ansatte. Fellesrådet er også gravferdsmyndighet for alle som bor i Indre Fosen. Tusen takk til kirkeverge, kontormedarbeider, sekretær og rådgiver for arbeidet dere gjør.

Det kan være krevende å finne kandidater til råd og utvalg. Det er viktig å tenke gjennom hvordan man bruker kreftene. Her har dere lagd ei klok løsning med å ha felles menighetsråd for soknene Sør-Stjørna, Stadsbygd, Hasselvika og Rissa, og opprettet kirkeutvalg tilknyttet hver kirke.

Menighetsrådene har sin egen bruksrett til kirkebygget, og står for utleie, eller er arrangør om dere vil. Her må rådene gjerne tenke raust om hva kirkene kan romme, slik at de kan fungere som bygdas rom for kultur og verdifulle samtaler. Prøv gjerne ut nye ting! Blir det vellykket, kan det gjentas. Blir det ikke så bra, så kan det jo bli med forsøket.

Frivillighet – limet i samfunnet

I Indre Fosen er det et stort frivillig engasjement. Det er mennesker som ønsker å bidra. Det finnes mange slags frivillighet. Det er blant annet de som står i en fast tjeneste over lengre tid, det er de som tar på seg oppgaver etter behov, det er de som sitter i råd, det er de som gir penger, det er de som ber, og det er de som oppmuntrer andre. En menighet trenger alle slag frivillige medarbeidere, og de er her i Indre Fosen. Jeg vil dere skal vite at jeg ser dere. Når en opplever at økonomien strammer seg til, er det kanskje oppløftende å minne hverandre på at den viktigste ressursen en menighet har er ikke penger, men menneskene. Og de må vi ta godt vare på.

Kystpilegrimsleia går gjennom kommunen. Tusen takk til de som legger til rette og tar imot pilegrimene. Vi nærmer oss Nasjonaljubileet 2030. Hvordan vil Indre Fosen bruke mulighetene som ligger her? Kanskje ligger det til rette for gode samarbeidsprosjekt mellom kirka og andre gode krefter?

Ved alle kirker og gravplasser foregår det utallige timer med dugnadsarbeid. På Husby gravplass fikk vi møte «Blomsterpikene i Stjørna» og deres Staudegutar. De ordner med blomster i bed og ved gravsteiner, og sørger for at det er en opplevelse å besøke kirkegården. På sommeren bugner det av blomster, og i desember blir du møtt med julegran pyntet med lys og hjemmelagde engler. Ved hjelp av innsamlede penger fra blomsterfondet, er det blomster på alle gravene. I høst er det plantet 1200 blomsterløk!

Det er fantastisk med lokale initiativtakere som kjenner et engasjement, ser et behov og gjør noe med det. Min forgjenger Tor Singsaas sa ofte: «I Trøndelag er tro lettere gjort enn sagt.» Å være med på dugnad og praktisk arbeid er også et uttrykk for tilhørighet.

Forskjellen på et godt og et veldig godt lokalsamfunn, er frivilligheten. Frivilligheten er ikke bare verdifull på grunn av de oppgavene som blir gjort. Det mest verdifulle med frivilligheten er engasjementet, eierskapet, en positiv innstilling og ønske om å bidra. Å gjøre noe meningsfullt og gjerne sammen med andre, er godt for helsa, godt for fellesskapet og godt for menigheten.

Det kan være vanskeligere å få frivillige til å binde seg til oppgaver over lang tid, og til oppgaver lang tid i forkant. Krever det at vi tenker annerledes om frivillighet? Hva skal til for at flere yngre mennesker ønsker å være frivillige i den lokale kirka?

Rikt kulturliv i Indre Fosen

I løpet av visitasen har jeg hatt gleden av å være på flere kulturarenaer. Tusen takk til kirkemusikerne som har det musikalske ansvaret.

I Rissa kirke var det en flott kirkekonsert med et mangfoldig program. Dyktige lokale musikere viste noe av det rike kulturlivet i kommunen. Det er et stort omfang av musikere i ulike aldre og ulike sjangre. Det er en stor rikdom.

I Leksvik var det for første gang Geitrock i kirka. Ei fullsatt kirke ønsket både artister og musikken hjertelig velkommen. Det viste seg at Geitrock og salmesang var en veldig god kombinasjon, og jeg håper dette samarbeidet bare akkurat har begynt.

Levende, varme lys stod langs veien og ønsket oss velkommen til Fines kirke, en mørk høstkveld denne uka. Inne i kirka var det varmt og lyst. Allsang, solosang,

korsang og nydelige toner fra orgel og blåsere var på programmet. Etterpå var det påsmurt og kveldsmat. Kvelden gav oss godt påfyll, for både hjertet og magen.

Gudstjeneste og folkekirke

Gudstjenestene er pulsslaget i menighetene. I Indre Fosen er det til sammen 10 kirkebygg, 9 av dem er eid av soknene. Hver uke er det gudstjeneste i noen av disse. Takk til ansatte og frivillige som legger ned et stort arbeid med gudstjenestene. Oftest på søndag, og noen ganger på hverdager. Høytid og hellighet blir det uansett.

Hver uke er det kirkelige handlinger i våre kirker. Hver handling er et viktig oppdrag vi ikke tar for gitt. Folkekirka forvalter noen av de viktigste hendelsene i menneskers liv, fra døpefont til grav. Dette er viktige oppdrag, som folkekirka må ta på største alvor. Her knytter kirkas visjon «mer himmel på jord» seg til menneskenes liv. Tusen takk til kirketjenere/gravplassarbeidere, kantorer og soknеprester.

Det å høre til i kirka er viktig for mange. Det finnes mange lavmælte fortellinger om det, i tillitsfulle samtaler med den enkelte, når livet byr på de største gleder eller når sorga rammer oss. Det er mange som deltar i de kirkelige handlingene. Å høre til i en sammenheng som er større enn oss selv, som hjelper oss å løfte blikket, og erfare at vi lever under en åpen himmel, og at den levende Gud er nær oss. Uansett hvordan vi setter ord på gudstro og håp, er det betydningsfullt og viktig

Kommune og kirke – et viktig samarbeid

Den lokale kirka er tett knyttet til kommunen. Gjennom kommunal finansiering skal det komme midler til bygging, drift og vedlikehold av kirkebygg, og til bemanning som trengs til gudstjenester, kirkelige handlinger, og annen virksomhet. Staten står for den lokale prestetjenesten gjennom bispedømmet, og gir også tilskudd til diakoni og undervisning. Hele beskrivelsen finnes i den nye Lov om tros- og livssynsamfunn fra 2021.

Møtet med kommunen er sentralt i alle visitaser. Takk for nyttig samtale med kommuneledelse og formannskap torsdag. Både kirke og kommune har et felles anliggende i arbeidet med å bygge trygge og gode lokalsamfunn, til beste for alle innbyggere. Kommune-Norge har større utfordringer enn på lenge, og det kommunale ansvaret er alltid et spørsmål om fordeling av knappe goder. Jeg vil takke for ryddig og god samtale om saker som angår den lokale kirka. Takk for positivt engasjement og interesse, og for mulighet til å snakke godt sammen.

Beredskap – hver dag

Den lokale kirka er en viktig del av lokalsamfunnet. Kirka har mye erfaring og kompetanse på kontinuerlig krisehåndtering. Her er kirka til stede, i det som er krevende, som omsorgs- og håpsbærer.

Gode planer, tillitsfulle relasjoner og tett samarbeid er viktig for å få til ei så god oppfølging som mulig. Hver uke skjer det dødsfall som gjør at hverdagen bryter sammen for dem som står midt i det. Når personer blir rammet av ulykker eller brå død, er den lokale kirka til stede med sitt nærvær, også i det som ofte er hele lokalsamfunnets sorg.

Den norske Kirke er et nettverk og en struktur for sivilt samarbeid, til stede i absolutt hele landet. Dette samarbeidet vil stadig bli viktigere, både for kommunen og lokale kirker. Gjennom Totalforsvarsåret 2026 skal alle kommuner planlegge, øve og styrke samarbeid med ulike samarbeidsaktører som vil være viktige i unntakssituasjoner. De lokale kirkene kan blant annet fungere som gode samlingssteder.

Kirkene er også steder hvor de dype røttene kan hente ny næring. Vi har sett hvordan kirka er et godt sted for kulturdeltakelse og frivillighet, for mening og samhold. Den står for viktige bidrag til det vi nå omtaler som sivil motstandskraft. Den lokale kirke er et nettverk av uvurderlig verdi i en krise.

Møter med lokale virksomheter

En bispevisitas handler også om å bli kjent med lokalsamfunnet og det er viktig å møte noen av virksomhetene. I løpet av uka har jeg fått møte flere av kommunens viktige aktører. Tusen takk til alle som åpnet dørene sine og tok imot oss.

På Unicare helsefort på Hysnes fikk vi innblikk i det viktige arbeidet som gjennom flere år har hjulpet mange mennesker. På helsefortet får mennesker i krevende livssituasjoner møte gode og dyktige fagpersoner. Virksomheten og de ansatte på Hysnes har fått beskjed om at de har en usikker fremtid. Jeg håper både pasientene og de ansatte blir tatt godt hånd om videre.

Hos Vamec på Seter møtte jeg en svært løsningsorientert bedrift som utfører reparasjoner, renovering, produksjon av avanserte maskiner og verktøy. Vamec får oppdrag fra både lokale, nasjonale og utenlandske oppdragsgivere. De er offensive, og ønsker å være en trygg og god arbeidsplass for sine ansatte.

Jeg har også vært på IfJobb og Go` tid. Her møtte jeg ledere som ønsker å gi mennesker en ny sjanse til utvikling, utdanning og jobb. Gjennom meningsfylt arbeid, kompetanseøkning og kvalifisert veiledning skal IfJobb bidra til å se ressurser hos mennesker, og legge til rette for at disse utvikles. IfJobb er viktig for både enkeltmennesker og lokalsamfunnet. Det er svært gledelig å se samarbeidet de har med kirkelig fellesråd om plenklipping. Jeg håper det kan videreføres.

Torsdag kveld møtte jeg representanter for de mange bøndene i kommunen. På Myran misjonshus var det panelsamtale med tittelen «Bygda, bonden og beredskap». Dette ble en fin og ærlig samtale om både gleder og utfordringer ved det å være bonde. Vi var enige om mange ting, og kunne oppsummere: Vi må heie på bonden, og ta vare på hverandre i lokalsamfunnet.

Veien videre

Etter dager med mange møtepunkt er jeg fylt med gode inntrykk. Her skjer det mye godt. Vi har møtt engasjerte folkevalgte, frivillige og ansatte som ønsker å gjøre det beste for innbyggerne i Indre Fosen, og være med å sørge for *en åpen himmel – for alle*.

Til slutt vil jeg komme med noen oppfordringer og spørsmål som jeg ønsker dere skal jobbe videre med:

- Økonomi: Fellesrådets økonomi er avgjørende for å kunne oppnå de målene dere har satt dere. Det er fremdeles en del igjen å arbeide med her. God informasjon, transparens og ryddighet er viktig for samarbeidet mellom fellesråd og kommuneledelse, og for fellesrådets egen virksomhet. Akkurat nå er det viktig for fellesrådet å få regnskap i rett tid. Fortsett samtalen med å sikre en forutsigbar og bærekraftig økonomi som samsvarer med fellesrådets ansvar.

- «Sterkere sammen»: Kan kommunens slagord også inspirere til hvordan vi er kirke? Hvordan kan vi styrke og løfte hverandre?

- Frivillige: Dere har mange frivillige som gjør et stort arbeid for fellesskapet. Hvordan kan yngre finne det meningsfullt å delta i frivillig engasjement? Kan diakonien, kirka sitt fotavtrykk, også styrkes gjennom samarbeid med andre frivillige organisasjoner?

- Strategisk arbeid: Kirka vår er vårt digitale strategi- og rapporteringsverktøy som gir ansatte og folkevalgte et godt utgangspunkt for videre arbeid. Hvordan kan verktøyet Kirka vår i større grad brukes for en sammenhengende og systematisk menighetsutvikling?

Og til slutt: TUSEN TAKK!

En stor takk til alle jeg har møtt i løpet av visitasen, til alle som har tatt så varmt imot oss. Tusen takk til alle som, synlig eller mindre synlig, har bidratt til at dette har blitt så flott ei uke. Takk til alle som har laga mat og kaffe, dekt på og tent lysene! Jeg reiser tilbake både rikere og klokere. Takk til prost Steinar Leirvik, til kirkeverge Anita Nesset Kristiansen, og fellesrådsleder Jon Normann Tviberg og alle de dere representerer. Takk også til avdelingsleder for kirke og samfunn Aud Kristin Saltvik Aasen i Nidaros bispedømme for godt samarbeid.

Prost Steinar vil følge opp med samtaler og besøk i løpet av det neste halve året.

Må Gud velsigne alle dere som bor og lever i menighetene i Indre Fosen, og samarbeid og fellesskap dere imellom.

Dokumentasjon

Som forberedelse til visitasen har kirkevergen hatt ansvar for rapport fra fellesrådet og soknеprestene for rapporter fra menighetene. Prost og kirkeverge har sammen med lokalt ansatte gjort befaring i kirkebyggene. Tusen takk til dere alle! Rapportene gir innsikt i de lokale forholdene. De er viktige som forberedelse, og viktig for arbeidet under selve visitasen.

Rapportene har vært utgangspunkt for samtalene med de ansatte, rådene og Indre Fosen kommune. Rapportene utgjør sammen med denne oppsummeringa visitasprotokollen. Denne samlede, skriftlige dokumentasjonen vil også være underlagsmateriale for oppfølgingsarbeidet etter visitasen.